



Notat

Oktober 2024

Status for udvidelse af intensiv, forebyggende indsats

Notatet er udarbejdet på baggrund af, at byrådet i Ishøj Kommune besluttede at investere i forebyggelse af anbringelser. Initiativet var formuleret således: "Investering i forebyggelse af anbringelser af børn (2024 – 2026): 0,7 mio. kr.". Beslutningen blev truffet på baggrund af et oplæg, hvor den i forvejen eksisterende indsats "Intensiv, Forebyggende Familieindsats (IFF)" blev udvidet væsentligt.

Hvad er IFF?

Intensiv Forebyggende Familieindsats (IFF) er en socialfaglig indsats målrettet sårbare børn, unge og familier med særligt komplekse sager, hvor der er risiko for, at familiens situation udvikler sig på en måde, som nødvendiggør meget indgribende indsatser som en anbringelse

Formålet med en IFF-indsats er beskrevet således:

- At hjælpe og støtte sårbare børn, unge og familier med særligt komplekse problemstillinger gennem tæt og hyppig kontakt, så familiens situation stabiliseres og omfattende indgribende indsatser undgås.
- At skabe mere sammenhængende, koordinerede og borgerinddragende forløb med fokus på rådgiverens relationelle arbejde med børnene/de unge og familierne i de særligt komplekse sager.

Den primære målgruppe er sårbare børn og unge i alderen 0-18 år, som 1) enten allerede har en igangværende sag i Center for Børn og Forebyggelse, eller 2) som tilbydes en IFF-indsats ved opstarten af deres sagsforløb.

Blandt de børn/unge/familier, som har en igangværende sag, vil målgruppen typisk være kendetegnet ved, at børnene/de unge har haft et langvarigt sagsforløb over flere år, og hvor den igangværende indsats, har vist sig at være utilstrækkelig. Sagen vil typisk indeholde flere sociale problematikker, og familien kan i mange tilfælde føle sig nedslidte. Der er tale om familier, som har brug for meget intensiv støtte for at kunne opnå en stabil og meningsfuld tilværelse.

Reorganisering af indsatsen

IFF-indsatsen har de seneste år været organiseret således, at familierådgiverne i Center for Børn og Forebyggelse, som er de faste kontaktpersoner for familierne, har haft 2-4 IFF-

sager i sagsstammen. Fremadrettet bliver der et dedikeret IFF-team af to familierådgivere, som kun har IFF-sager. Det sikrer, at den håndholdte indsats bliver prioriteret i højere grad, og det kræver også lidt andre interesser og relationskompetencer for at opnå den fulde effekt af indsatsen.

Foreløbig effekt af udvidede indsats

Udvikling i antallet af indskrevne i IFF

Med investeringen må det naturligvis forventes, at der bliver mulighed for at øge optaget af familier i IFF. Det kan ikke endeligt opgøres endnu, da 2024 jo ikke gået endnu, men med afsæt i de foreløbige tal kan det konstateres, at der allerede nu er en betydelig udvikling i antallet af indskrevne familier på 90 %. Hvis man ser på antallet af børn og unge, er udviklingen 37 %.

Der var 19 børn og unge indskrevet i en IFF-indsats i løbet af 2023, mens der indtil videre er 26 børn indskrevet i 2024. Antallet af familier, som er indskrevet, er lavere, da der i flere tilfælde er fokus på flere af familiens børn på én gang. Således var antallet af indskrevne familier i 2023 11 familier, mens antallet af indskrevne familier til dato i 2024 er 21. Det er altid den samme familierådgiver, som har ansvaret for indsatsen i familier med flere børn.

Effekten målt på anbringelsestal og udgifter til anbringelser

Det helt centrale spørgsmål er naturligvis, om effekten kan betale sig. Får vi faktisk forebygget, at børn og unge ikke kommer i en situation, hvor anbringelse er den eneste løsning? Og har investeringen den effekt, at vi med mindre udgiftstunge forebyggende indsatser kan forebygge dyrere anbringelser uden for hjemmet?

Én tilgang er naturligvis at kigge på udviklingen i antallet af anbringelser samt udviklingen i økonomien på anbringelsesområdet. Vi kan konstatere, at antallet af anbringelser har været nogenlunde konstant over det seneste år, mens udgifterne til anbringelser har været stigende. Det er vanskeligt at følge effekten ved at kigge på anbringelsestal og udgiftsniveau alene, da der er mange andre forhold, som gør sig gældende udover IFF-indsatsen. F.eks. har Ishøj Kommune i 2024 oplevet en større stigning i allerede anbragte børn og unge, som har haft brug for udvidet indsats pga. massiv mistrivsel i anbringelsen. Dette giver større udgifter på anbringelsesområdet, men det er ikke relateret til IFF-indsatsen.

Det er dog afgørende, at udgifterne til anbringelser falder, hvis vi skal fastholde den forebyggende indsats uden at ressourcerne skal findes et andet sted. Derfor vil der naturligvis fortsat blive holdt øje med anbringelsesantallet og udgifterne til området på den lange bane. Det skal dog bemærkes, at såfremt antallet af anbringelser kan reduceres med bare 1 – 2 børn og unge, er byrådets investering tjent hjem.

Effekt målt på bekymringsgraden for indskrevne børn og unge

Som et alternativt redskab til at følge effekten kan man følge de børn og unge, som er indskrevet i IFF. Der tages afsæt i en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt børnene vil være i risiko for anbringelse, hvis vi ikke gjorde en ekstra indsats. Det sker med kategorierne "mindre risiko", "moderat risiko" og "stor risiko". Derfor er alle børn og unge, som er eller har været i en IFF-indsats i 2024, blevet vurderet ift. risikoen, da de startede i indsatsen, og der er lavet en aktuel vurdering for alle afsluttede forløb og dem, som har været i indsatsen i mindst 6 måneder.

Der er 22 børn og unge, som lever op til dette kriterium. Resultaterne i disse sager er:

- I 9 tilfælde er risikoen blevet reduceret
- I 9 tilfælde er risikoen uændret
- I 4 tilfælde er risikoen blevet større

Indsatsen har som nævnt til formål at forebygge anbringelse. Derfor kan det være meningsfuldt at se nærmere på de situationer, hvor risikoen for anbringelse var stor på det tidspunkt, hvor IFF-indsatsen blev iværksat. I 6 tilfælde blev IFF-indsatsen iværksat på et tidspunkt, hvor der var stor bekymring for en anbringelse. For 4 børn og unge er risikoen blevet reduceret efter iværksættelse af IFF, mens risikoen er/har været uændret i to tilfælde. I ét tilfælde har anbringelse været nødvendigt.

Denne målemetode har den naturlige begrænsning, at vi ikke kan vide, hvad der ville have været sket, hvis vi ikke havde iværksat IFF-indsatsen, og der vil også være andre forhold, som har betydning i familierne, som vi ikke nødvendigvis har indflydelse på.

Alligevel vil vi godt vove en foreløbig konklusion om, at IFF-indsatsen har betydning for bekymringsgraden. De foreløbige resultater indikerer, at vi faktisk lykkedes med at undgå anbringelse i IFF-sagerne.

Hvad siger børnene, de unge og deres familier?

Familierne/forældrene sætter i høj grad pris på den tætte kontakt til familierådgiverne, når det er svært. Der dog enkelte familier, som familier føler sig "overvåget" som følge af den tætte opfølgning.

Der er pt. ikke foretaget en systematisk opfølgning på barnets og den unges oplevelse eller familiernes oplevelser af indsatsen, hvilket naturligvis overvejes. Tidligere undersøgelser af den ekstra indsats (under tidligere projekt "TIPS") viste dog, at familier ofte ikke er klar over, at de indgår i en udvidet indsats. Så der er fremadrettet behov for en opmærksomhed på, at vi også bliver meget tydelige i, at de som familie indgår i en udvidet indsats. Det forventes at blive nemmere at gøre dette tydeligt, når der etableres et dedikeret IFF-team, da børnene, de unge og familierne naturligvis skal vide, hvorfor der bliver et skift af primær familierådgiver.